

Fum, màquines i... acció!

Aquesta activitat és en un recorregut dinamitzat i de recerca per les sales dedicades al segle XIX, amb l'objectiu de descobrir els principals trets definidors de la Catalunya del segle XIX. Aquest treball pot abordar-se a través d'un gran ventall d'aspectes entre els quals destaquem els següents: la revolució industrial, l'aplicació de la màquina de vapor a la indústria i la fàbrica com un nou lloc de treball; la consolidació d'una nova societat industrial: la burgesia com a grup hegemònic i el proletariat com a grup majoritari; la Renaixença: la recuperació de la literatura i la cultura catalanes; i el modernisme, com a manifestació artística pròpia del tombant de segle a Catalunya.

Edat: L'activitat està adreçada al segon cicle d'ESO.

Durada: 1 hora 30 minuts.

Material necessari: L'educador proporcionarà tot allò necessari per a la correcta execució de l'activitat. Es recomana portar bolígraf per treballar i una càmera per fotografiar.

1. Quins continguts estructurèn l'activitat?

El recorregut ofereix una visió pel segle XIX per explicar les principals característiques del període.

Els principals temes de treball són:

- Revolució Industrial. Analitzarem els orígens de la revolució industrial i les principals característiques del fenomen. Analitzarem, també, les màquines de vapor i els telers. Parlarem de les relacions que s'establien entre els obrers i els propietaris de les fàbriques. Dins d'aquest context, també parlarem del fenomen de les colònies industrials.
- Societat. Descobrirem com eren les relacions entre els obrers i els amos, com era la vida de les dones a l'època i analitzarem les primeres manifestacions del moviment obrer.
- Urbanisme. Parlarem del creixement demogràfic, de l'ampliació de la ciutat de Barcelona a partir del pla Cerdà i la creació de nous serveis.
- Cultura. Contextualitzarem aquests fenòmens amb els moviments artístics i culturals del moment: la Renaixença i el Modernisme.

2. Com és la dinàmica de l'activitat?

Les activitats plantejades pel Servei Educatiu del Museu tenen la voluntat de que els alumnes interactuïn amb l'espai que els envolta: observin, manipulin, s'interroguin, etc... D'aquesta manera, van construir el coneixement de forma conjunta amb l'educador del museu.

Aquesta activitat es fonamenta en una senzilla explicació introductòria per part de l'educador i en un treball de recerca que realitzen els alumnes a les sales. A partir del plantejament "fictici" que han de realitzar la feina d'assessors històrics per a documentar una pel·lícula d'època, els alumnes analitzaran diversos personatges del moment. L'educador del museu va acompanyat de materials didàctics que tenen com a principal finalitat buscar la interacció i reflexió amb els alumnes. D'aquesta manera, amb l'ajuda de diverses fonts del museu, els alumnes aniran descobrint com era la vida al XIX.

Per tal d'aconseguir una millor assimilació dels diferents conceptes per part dels alumnes, fóra interessant, per bé que no imprescindible, que prèviament a la realització de l'activitat al museu es treballin a l'aula les següents nocions:

- El concepte de Revolució Industrial.
- Les colònies industrials.
- El moviment obrer.

3. Què aprendrem?

A partir de la dinàmica participativa que planteja l'activitat i de la intervenció de l'educador del museu els alumnes aprendran a:

- Identificar les diferents categories temporals i períodes històrics que els historiadors estableixen com a convenció: l'edat contemporània, el segle XIX.
- Identificar els principals trets culturals de la Catalunya del segle XIX.
- Identificar les causes i conseqüències dels principals fets i processos històrics que es donen a Catalunya al llarg del segle XIX: la revolució industrial i les noves formes socials i econòmiques; les condicions de vida i treball dels obrers i l'esclat de les reivindicacions obreres.
- El paper de la dona a la societat del segle XIX
- El desenvolupament de la ciutat industrial. L'exemple del pla Cerdà.
- Comprendre la revolució industrial. La introducció de la màquina de vapor, el seu funcionament i aplicació a la indústria.
- Analitzar l'organització econòmica del món del treball. La fàbrica com a lloc de treball i les colònies com a nova forma d'organització industrial.
- Descobrir l'evolució de les estructures socials i polítiques al llarg del segle XIX.
Les noves classes socials: burgesia i proletariat. L'obrerisme.

- Valorar les manifestacions artístiques i culturals de la Catalunya del segle XIX: la renaixença i el modernisme.
- Analitzar fonts per extreure'n informació
- Valorar el diàleg
- Acceptar les normes que regulen el treball en grup.
- Mantenir una actitud de respecte envers als altres visitants del museu.

4. Competències bàsiques

- Analitzar l'evolució d'un fet o fenomen al llarg del temps, contextualitzar-lo en l'àmbit polític, social, econòmic i cultural, per entendre'n la multiplicitat de causes i conseqüències.
- Plantejar-se preguntes i hipòtesis sobre un fet o fenomen històric i seleccionar i analitzar diferents fonts per interpretar el passat.
- Analitzar els rols dels individus i els grups socials en els canvis històrics.
- Valorar el patrimoni cultural com a herència rebuda del passat, per defensar-ne la conservació i afavorir que les generacions futures se l'apropriïn.